

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії,
ректор ХНПУ імені Г. С. Сковороди
Ю. Д. Бойчук
«22» січня 2021 року

Програма та критерії оцінювання
з **«Української мови і літератури»**
для вступників з числа іноземних громадян й осіб без громадянства
на здобуття ступеня «бакалавр»
на основі повної загальної середньої освіти

ПРОГРАМА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Програма з української мови відповідає Програмі зовнішнього незалежного оцінювання з української мови, розробленої з урахуванням чинних програм з української мови для 5–9 класів та програм для профільного навчання учнів 10–11 класів (рівень стандарту, наказ Міністерства освіти і науки України № 696 від 26.06.2018.).

Матеріал програми розподілено за сьома розділами, у межах яких вказано необхідні знання й предметні вміння.

1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія.

Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування *у-в; і-й*. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Сполучення *йо;ьо*. Правила вживання м'якого знака (знака м'якшення). Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* та *nn* у прикметниках та дієприкметниках, *не* з різними частинами мови.

Вступники повинні вміти:

Розташовувати слова за алфавітом; наголошувати слова відповідно до орфоепічних норм; визначати звукове позначення букв у словах; розпізнавати явища уподібнення й спрощення приголосних звуків, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування *у-в; і-й*; розпізнавати вивчені орфограми; правильно писати слова з вивченими орфограмами, знаходити й виправляти помилки на вивчені правила.

2. Лексикологія. Фразеологія

Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.

Вступники повинні **вміти**:

Пояснювати лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та *використовувати* їх у мовленні; уживати слова в переносному значенні. *Знаходити* в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів за значенням (омоніми, синоніми, антоніми, пароніми); пояснювати значення фразеологізмів, правильно й комунікативно доцільно *використовувати* їх у мовленні.

3. Будова слова. Словотвір

Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.

Вступники повинні **вміти**:

Визначати значущі частини й закінчення слова; розрізняти форми слова і спільнокореневі слова, правильно вживати їх у мовленні.

4. Морфологія

4.1. Іменник

Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Незмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок іменників (на прикладі етикетних формул звертань *пане полковнику, сестро Олено, друже Сергію, Інно Вікторівно* і под.).

Вступники повинні **вміти**:

Розпізнавати іменники, визначати належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; правильно *відмінювати* іменники, *відрізняти* правильні форми іменників від помилкових; *використовувати* іменники в мовленні, послуговуючись їхніми виражальними можливостями.

4.2. Прикметник

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення. Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників.

Вступники повинні **вміти**:

Розпізнавати й *відмінювати* прикметники, *визначати* розряди прикметників за значенням; *утворювати* форми ступенів порівняння якісних прикметників, *відрізняти* правильні форми прикметників від помилкових.

4.3. Числівник

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.

Вступники повинні **вміти**:

Розпізнавати й *відмінювати* числівники; *відрізняти* правильні форми числівників від помилкових і правильно використовувати їх у мовленні; *визначати* сполучуваність числівників з іменниками; правильно утворювати форми числівників для позначення часу й дат.

4.4. Займенник

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Правопис неозначених і заперечних займенників.

Вступники повинні **вміти**:

Розпізнавати й відмінювати займенники; *відрізняти* правильні форми займенників від помилкових, правильно *використовувати* їх у мовленні; правильно писати неозначені і заперечні займенники.

4.5. Дієслово

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Вид дієслова (доконаний і недоконаний). Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на *-но*, *-то*). Безособове дієслово. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Вступники повинні **вміти**:

Розпізнавати дієслова, особливі форми дієслова, безособове дієслово; визначати види, часи й способи дієслів; *відрізняти* правильні форми дієслів від помилкових; правильно писати особові закінчення дієслів.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на *-но*, *-то*.

Вступники повинні **вміти**:

Розпізнавати дієприкметники (зокрема відрізняти їх від дієприслівників), *визначати* їхні морфологічні ознаки й синтаксичну роль; *відрізняти* правильні форми дієприкметників від помилкових; *добирати* й комунікативно доцільно *використовувати* дієприкметники, дієприкметникові звороти та безособові форми на *-но*, *-то* в мовленні.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

Вступники повинні **вміти**:

Розпізнавати дієприслівники, визначати їхні морфологічні ознаки,

синтаксичну роль; правильно *будувати* речення з дієприслівниковими зворотами.

4.6. Прислівник

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на *-о*, *-е*, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

Вступники повинні **вміти**:

Розпізнавати прислівники, *визначати* їхню синтаксичну роль, ступені порівняння прислівників; *відрізняти* правильні форми ступенів порівняння прислівників від помилкових; правильно писати прислівники й сполучення прислівникового типу; *добирати* й комунікативно доцільно *використовувати* прислівники в мовленні.

4.7. Службові частини мови.

Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.

Вступники повинні **вміти**:

Розпізнавати прийменники, *визначати* їхні морфологічні ознаки; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* прийменники в мовленні.

Сполучник як службова частина мови.

Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови.

Вступники повинні **вміти**:

Розпізнавати сполучники, *визначати* групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; *відрізняти* сполучники від

інших співзвучних частин мови; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* сполучники в мовленні.

Частка як службова частина мови. Правопис часток.

Вступники повинні **вміти**:

Розпізнавати частки; правильно писати частки.

4.8. Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

Вступники повинні **вміти**:

Розпізнавати вигуки й правильно їх писати.

5. Синтаксис

5.1. Словосполучення

Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами і частинами складного речення.

Вступники повинні **вміти**:

Розрізняти словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й частинами складного речення.

5.2. Речення

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання).

Вступники повинні **вміти**:

Розрізняти речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за складом граматичної основи, за наявністю чи відсутністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за будовою, за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення,

вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання).

5.2.1. Просте двоскладне речення

Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком. Тире між підметом і присудком.

Вступники повинні **вміти**:

Визначати структуру простого двоскладного речення, особливості зв'язку між підметом й присудком; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* прості речення. Правильно вживати тире між підметом і присудком.

5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні.

Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.

Вступники повинні **вміти**:

Розпізнавати види другорядних членів; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні.

5.2.3. Односкладні речення

Грамматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

Вступники повинні **вміти**:

Розпізнавати типи односкладних речень, *визначати* особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні.

5.2.4. Просте ускладнене речення

Речення з однорідним членами. Узагальнювальні слова в реченнях з

однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – ж непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.

Вступники повинні **вміти**:

Розпізнавати просте речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, словосполученнями й реченнями, відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними, правильно й комунікативно доцільно *використовувати* виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно *розставляти* розділові знаки в них.

5.2.5. Складне речення

Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Вступники повинні **вміти**:

Розпізнавати складні речення різних типів, *визначати* їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями. *Добирати* й *конструювати* складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті.

5.2.5.1. Складносурядне речення

Складносурядне речення, його будова. Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні.

Вступники повинні **вміти**:

Розпізнавати складносурядні речення, комунікативно доцільно *використовувати* його виражальні можливості в мовленні; правильно розставляти знаки в складносурядному реченні.

5.2.5.2. Складнопідрядне речення

Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них.

Вступники повинні **вміти**:

Розпізнавати складнопідрядні речення, *визначати* їхню будову, зокрема складнопідрядних речень з кількома підрядними, *визначати* основні види підрядних речень, типи складнопідрядних речень за характером зв'язку між частинами. Правильно й комунікативно доцільно *використовувати* виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування; правильно розставляти знаки в складнопідрядному реченні.

5.2.5.3. Безсполучникове речення

Безсполучникове речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

Вступники повинні **вміти**:

Розпізнавати безсполучникові складні речення; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* виражальні можливості безсполучникових речень у мовленні; правильно розставляти знаки в них.

5.2.5.4. Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку

Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку й розділові знаки в ньому.

Вступники повинні **вміти**:

Розпізнавати складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* виражальні можливості речень цього типу в мовленні; правильно розставляти знаки в них.

5.3. Способи відтворення чужого мовлення

Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.

Вступники повинні **вміти**:

Замінювати пряму мову непрямою; правильно й доцільно *використовувати* в тексті пряму мову й цитати; правильно *вживати* розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.

6. Стилїстика

Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції.

Вступники повинні **вміти**:

Розпізнавати стилї мовлення, визначати особливості кожного з них; *користуватися* різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування.

7. Розвиток мовлення

Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів.

Вступники повинні **вміти**:

Уважно *читати*, *усвідомлювати* й *запам'ятовувати* зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне та другорядне. Критично *оцінювати* прочитане. *Аналізувати* тексти різних стилів, типів і жанрів. *Будувати* письмове висловлення, логічно викладаючи зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму, обраному стилю та типу мовлення, досягати визначеної комунікативної мети. *Уміти* формулювати, добирати доречні аргументи і приклади, робити висновок,

висловлювати власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставини; правильно *структурувати* текст, використовуючи відповідні мовленнєві звороти. *Знаходити* й *виправляти* помилки в змісті, будові й мовному оформленні власних висловлювань, спираючись на засвоєні знання.

ПРОГРАМА З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Програма з української літератури відповідає Програмі зовнішнього незалежного оцінювання з української літератури, розробленої з урахуванням чинних програм з української літератури для 9-11 класів (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України № 77 від 03.02.2016.).

На іспиті з української літератури вступник до вищого навчального закладу повинен виявити:

Розділ 1. Усна народна творчість

Вступники мають **знати**:

Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових і родинно-побутових пісень.

Історичні пісні: «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль».

Балада «Ой летіла стріла».

«Дума про Марусю Богуславку».

Пісні Марусі Чурай «Віють вітри», «Засвіт встали козаченьки».

Вступники повинні **вміти**:

Аналізувати літературний твір чи його уривок. *Розрізняти* види і жанри усної творчості. *Розрізняти* й називати різновиди календарно-обрядових пісень. *Аналізувати* зміст, образи, настрої суспільно-побутових і родинно-побутових пісень. *Визначати* провідні мотиви історичних пісень, характеризувати образи героїв їх – історичних осіб. *Визначати* тематику й художні особливості балад і дум, пісень Марусі Чурай. *Виділяти* у фольклорних творах анафори, рефрени, постійні епітети, персоніфікацію, символи, гіперболу, *визначати* їхню художню роль.

Розділ 2. Давня українська література

Вступники мають **знати**:

«Слово про похід Ігорів».

«Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги).

Г. Сковорода «De libertate», «Всякому місту – звичай і права», «Бджола та Шершень», афоризми.

Вступники повинні **вміти**:

Вирізняти основні теоретико-літературні поняття: художній образ, прототип; тема, ідея, мотив художнього твору; проблематика та конфлікт у художньому творі; сюжет і композиція літературного твору; позасюжетні елементи; *вміти визначати* в літературному творі тропи: епітет, порівняння; метафору, алегорію, гіперболу; метонімію, оксиморон. *Вирізняти* характерні риси бароко.

Розділ 3. Література кінця XVIII – початку XX століття

Вступники мають **знати**:

І. Котляревський: «Енеїда», «Наталка Полтавка».

Т. Шевченко «Катерина», «Гайдамаки», «Сон (У всякого своя доля)», «Заповіт», «Кавказ», «І мертвим, і живим, і ненародженим...»?

П. Куліш «Чорна рада».

І. Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я».

Панас Мирний та Іван Білик «Хіба ревуть воли, як ясла повні?».

І. Карпенко-Карий «Мартин Боруля».

І. Франко «Чого являєшся мені у сні», «Мойсей», «Захар Беркут».

Вступники повинні **вміти**:

Вирізняти основні теоретико-літературні поняття: сентименталізм, романтизм, реалізм, їхні ознаки; епос, новела, оповідання, повість, роман, різновиди повісті та роману; лірика, сонет, гімн, послання, поема, тематичні різновиди лірики; драма, комедія, трагікомедія, власне драма, містерія, драма-феєрія. Види комічного: гумор, іронія, сатира, сарказм, гротеск,

бурлеск, травестія.

Розділ 4. Література ХХ століття

Вступники мають **знати**:

М. Коцюбинський «Тіні забутих предків», «Intermezzo».

Леся Українка «Contra spem spero», «Лісова пісня».

О. Кобилянська «Valse melancolique».

М. Вороний «Блакитна Панна».

Олександр Олесь «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!..».

П. Тичина «О панно Інно», «Ви знаєте, як липа шелестить...», «Пам'яті тридцяти».

М. Рильський «У теплі дні збирання винограду».

М. Хвильовий «Я (Романтика)».

Ю. Яновський «Майстер корабля».

В. Сосюра «Любіть Україну».

В. Підмогильний «Місто».

Остап Вишня «Моя автобіографія», «Сом».

М. Куліш «Мина Мазайло».

Б.-І. Антонич «Різдво».

О. Довженко «Зачарована Десна».

А. Малишко «Пісня про рушник».

В. Симоненко «Ти знаєш, що ти — людина ...», «Задивляюсь у твої зіниці..», «Лебеді материнства».

В. Голобородько «Наша мова».

О. Гончар «Модри Камень».

Г. Тютюнник «Три зозулі з поклоном».

В. Стус «Господи, гніву пречистого».

Д. Павличко «Два кольори».

І. Драч «Балада про соняшник».

Л. Костенко «Страшні слова, коли вони мовчать», «Маруся Чурай».

Вступники повинні **вміти**:

Визначати місце й роль митця в літературному процесі. *Вирізняти* основні теоретико-літературні поняття: український модернізм і його особливості; модерністські напрями та течії: імпресіонізм, неоромантизм, експресіонізм; основні теоретико-літературні поняття: поетичний синтаксис (інверсія, тавтологія, антитеза, анафора, епіфора, паралелізм); риторичні звертання і запитання, алітерація, асонанс; різновиди роману (роман у новелах, роман у віршах); кіноповість; усмішка. *Вміти пояснювати* поняття: «Розстріляне відродження»; психологізм; асоціативність.

Розділ 5. Твори українських письменників-емігрантів

Вступники мають **знати**:

І. Багряний «Тигролови».

Є. Маланюк «Уривок з поеми».

Вступники повинні **вміти**:

Орієнтуватися в основних тенденціях функціонування української літератури за кордоном і творчості українських письменників-емігрантів. *Вирізняти* особливості пригодницького роману.

Розділ 6. Сучасний літературний процес

Вступники мають **знати**:

Літературні угруповання (Бу-Ба-Бу, «Нова дегенерація», «Пропала грамота», «ЛуГоСад»).

Творчість Ю. Андруховича, О. Забужко, І. Римарука.

Утворення Асоціації українських письменників (АУП).

Література елітарна й масова.

Постмодернізм як один із художніх напрямів мистецтва 90-х рр. ХХ ст., його риси.

Сучасні часописи й альманахи.

Вступники повинні **вміти**:

Орієнтуватися в основних тенденціях розвитку сучасної літератури; знати літературні угруповання 80-90-х років, найвизначніших представників літератури. *Визначати* найхарактерніші ознаки постмодернізму.

Зміст, структура та критерії оцінювання тестових завдань

1. Загальна характеристика вступного іспиту з української мови та літератури

Вступний іспит з української мови та літератури проводиться шляхом використання тесту як інструменту вимірювання навчальних досягнень випускників.

2. Призначення тесту з української мови й літератури

Призначення тесту – оцінити ступінь підготовленості випускників загальноосвітніх навчальних закладів з української мови і літератури з метою конкурсного відбору для навчання в педагогічному ЗВО.

3. Характер тесту з української мови та літератури

Використовуваний тест за своєю природою є норм-орієнтованими, тобто таким, що передбачає ранжування вступників, а не визначення глибини засвоєння ними програми з української мови та літератури.

4. Структура тесту з української мови й літератури

Зміст роботи визначено Програмою зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 26 червня 2018 року № 696.

Загальна кількість завдань тесту – 67.

На виконання тесту з української мови і літератури відведено **210 хвилин**.

Робота має чотири частини:

Частина **1** «Українська література» містить **24** завдання різних форм.

Частина **2** «Українська мова» містить **39** завдань різних форм.

Частина **3** «Українська мова» «Завдання відкритої форми з короткою письмовою відповіддю» містить **3** завдання відкритої форми.

Частина **4** «Українська мова» «Завдання відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю» містить **одне** завдання відкритої

форми.

Тестова робота з української мови і літератури містить завдання чотирьох форм:

1. Завдання з вибором однієї правильної відповіді (1 – 20, 25 – 52, 58 – 63).

Завдання має основу та чотири або п'ять варіантів відповідей, з яких лише один правильний. Завдання вважають виконаним, якщо вступник вибрав й позначив відповідь.

2. Завдання на встановлення відповідності («логічні пари») (21 – 24, 53 – 57).

Завдання має основу та два стовпчики інформації, позначені цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Виконання завдання передбачає встановлення відповідності (утворення «логічних пар») між інформацією, позначеною цифрами і буквами. Завдання вважають виконаним, якщо вступник зробив позначки на перетинах рядків (цифри від 1 до 4) і колонок (букви від А до Д).

3. Завдання відкритої форми з короткою письмовою відповіддю (64 – 66).

Завдання має основу та передбачає надання короткої письмової відповіді вступником за змістом тексту для читання, наведеним у тестовій роботі.

4. Завдання відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю (67).

Завдання має основу та передбачає надання розгорнутої письмової відповіді вступником.

Схеми нарахування балів за виконання завдань екзаменаційної роботи з української мови і літератури:

1. Завдання з вибором однієї правильної відповіді оцінюють у 0 або 1 бал: **1** бал, якщо вказано правильну відповідь; **0** балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано.

2. Завдання на встановлення відповідності («логічні пари») оцінюють у **0, 1, 2, 3** або **4** бали: **1** бал – за кожен правильно встановлену відповідь («логічну пару»); **0** балів – за будь-яку «логічну пару», якщо зроблено більше однієї позначки в рядку та / або колонці; **0** балів – за завдання, якщо не вказано жодної правильної відповідності («логічної пари») або відповіді на завдання не надано.

3. Завдання відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю оцінюють у **0, 1** або **2** бали:

0 балів – відповіді не надано;

1 бал – надано неповну, часткову відповідь;

2 бали – надано повну, вичерпну відповідь.

4. Завдання відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю оцінюють від **0** до **20** балів за критеріями змісту та мовного оформлення:

1. Теза **0, 1** або **2** бали.

2. Аргументи: **0, 1** або **2** бали.

3 а. Приклад із літератури чи інших видів мистецтва: **0, 1** або **2** бали.

3 б. Приклад, що є випадком із життя чи історичною подією: **0, 1** або **2** бали.

4. Логічність, послідовність: **0, 1** або **2** бали.

5. Висновок: **0, 1** або **2** бали.

6 а. Орфографія та пунктуація: **0, 1** або **2** бали.

6 б. Лексика, граматики та стилістика: **0, 1** або **2** бали.

Обсяг короткої письмової відповіді визначено умовою кожного завдання. Роботу, що **не відповідає темі** завдання відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю, оцінюють у **0** балів.

Роботу відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю **обсягом до 100 слів** оцінюють у **0** балів.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання сертифікаційної роботи з української мови і літератури, – **116**.